

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2204

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *een onderzoek van FNV naar onveiligheid en geweld in asielzoekerscentra* (ingezonden 1 maart 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Harbers** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 8 april 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 2007.

Vraag 1, 2

Kent u het onderzoek van FNV over «60 meldingen van vergaande agressie tegen medewerkers van asielzoekerscentra»? ¹ Wat is uw oordeel daarover. Deelt u de mening dat geweld en agressie tegen overheidspersoneel onaanvaardbaar zijn en dat u dus alles moet doen om dit te voorkomen?

Antwoord 1, 2

Ja. Het staat voorop dat overlastgevend gedrag, zoals wordt veroorzaakt door een beperkte groep asielzoekers, volstrekt onacceptabel is. De overlast zorgt voor een grote belasting van de medewerkers van betrokken uitvoeringsinstaties, die alles op alles zetten om overlastgevers aan te pakken. Het mag niet zo zijn dat medewerkers van COA-locaties zich onveilig voelen.

Vraag 3

Klopt het dat de situatie is verslechterd omdat het aantal asielzoekers uit veilige landen is toegenomen? Wanneer gaat u de motie-Jasper van Dijk om harder in te zetten op terugkeer van het aantal veiligelanders uitvoeren?²

Antwoord 3

Uit gegevens vanuit de migratieketen blijkt dat personen uit de zogenoemde veilige landen relatief vaker dan de gemiddelde asielzoeker overlastgevend en/of crimineel gedrag vertonen. Hierbij is niet aan te tonen dat dit ook geldt voor het aantal incidenten waarbij medewerkers van het COA slachtoffer zijn. De afgelopen periode is de instroom van deze groep wel toegenomen en daarmee het voortduren van deze overlastproblematiek.

¹ <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/zorg-welzijn/2019/02/fnv-roept-coa-op-snel-te-handelen-voor-veilige-wer>

² Kamerstuk 19 637, nr. 2327.

Zoals eerder aangegeven in mijn reactie op uw vragen over «problemen met veiligelanders»³, zet Nederland met betrekking tot de door u aangehaalde motie⁴ in op het maken van effectieve afspraken over samenwerking met veilige landen van herkomst voor de terugkeer van personen die irregulier in Nederland verblijven.

Vraag 4

Kunt u reageren op de aanbevelingen van de FNV, waaronder meer vast personeel, meer bevoegdheden en het waarborgen van een veilige werkomgeving bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA)?

Antwoord 4

De huidige verhouding tussen vast personeel en flexibel inzetbaar personeel op azc locaties is nodig om goed in te kunnen spelen op fluctuaties in de instroom. Om een veilige werkomgeving te waarborgen zijn extra maatregelen in het leven geroepen en op steeds meer opvanglocaties zijn aanvullende afspraken met gemeenten en politie gemaakt.

Plaatsing in de extra begeleiding- en toezichtlocatie (ebtl) is onderdeel van het brede palet aan maatregelen dat beschikbaar is om overlastgevers aan te pakken en medewerkers van reguliere opvanglocaties te ontlasten. Het onderzoek van de Inspectie JenV naar de opvang van overlastgevende asielzoekers⁵ laat echter zien dat er meer nodig is. Ik ben aan de slag gegaan met de aanbevelingen van de Inspectie en zal uw Kamer binnenkort hierover informeren.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de veiligheid van het personeel boven alles gaat en dat het personeel daarom altijd zijn mening moet kunnen geven over de omstandigheden op de werkplek? Zo ja, wat onderneemt u tegen de angstcultuur onder het personeel bij het COA?

Antwoord 5

Ja. Medewerkers hebben de mogelijkheid om op diverse manieren hun mening te geven en worden daartoe ook expliciet uitgenodigd. Dit kan rechtstreeks bij hun leidinggevende, bij de preventiemedewerkers, vertrouwenspersonen, het meldpunt integriteit, de bedrijfsarts of een bedrijfsmaatschappelijk werker. Daarnaast staat het bestuur van het COA altijd open voor een gesprek, zowel met de ondernemingsraad als vertegenwoordiging van medewerkers als met medewerkers zelf. Dit benadrukken de bestuurders ook in hun contacten met medewerkers tijdens wekelijkse werkbezoeken op locaties in het land.

Vraag 6

Wat vindt u van de suggestie van de COA-directeur in Nieuwsuur om een nieuw soort asielzoekerscentrum in te richten, waarin overlastgevende asielzoekers kunnen worden geplaatst? Bent u bereid hierover in gesprek te gaan?⁶

Antwoord 6

Sinds 2017 is de ebtl een nieuwe vorm van opvang die specifiek is ingericht voor overlastgevende asielzoekers. Het betreft een pilot voor een periode van twee jaar. Het rapport van de Inspectie JenV over de opvang van overlastgevende asielzoekers heeft aanleiding gegeven om het gesprek met elkaar te voeren over de doorontwikkeling van de ebtl. In dat kader komt ook de suggestie zoals gedaan in Nieuwsuur aan de orde.

Vraag 7

Bent u bereid een actieplan te maken met maatregelen die een einde maken aan geweld en agressie, zodat het personeel van COA in veiligheid zijn werk kan doen?

³ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 961

⁴ Kamerstuk 19 637, nr. 2327

⁵ Kamerstuk 19 637, nr. 2455 (Bijlage)

⁶ Nieuwsuur, 26 februari 2019

Antwoord 7

Ik heb uw Kamer in de afgelopen periode meermalen geïnformeerd over de getroffen maatregelen.⁷ Aangezien deze maatregelen nog onvoldoende hebben geleid tot een merkbare vermindering van het aantal incidenten, zet ik voortdurend in op intensivering en optimalisering van de getroffen maatregelen. Zie mijn antwoord op vraag 6.

⁷ Kamerstuk 19 637/33 042, nr. 2391 en Kamerstuk 19 637, nr. 2446 en 19 637, nr. 2455